

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 2 marca 2016 r.

Pozycja 141

POSTANOWIENIE z dnia 24 listopada 2015 r. Sygn. akt Ts 114/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mirosław Granat,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. w sprawie zgodności:

art. 175 § 1 i art. 194 § 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r., poz. 270, ze zm.) z art. 2 w zw. z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 1 i art. 190 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 20 marca 2015 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący) wystąpił o zbadanie zgodności art. 175 § 1 i art. 194 § 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r., poz. 270, ze zm.; dalej: p.p.s.a.) z art. 2 w zw. z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 1 i art. 190 ust. 4 Konstytucji.

Skargę sformułowano na podstawie następującego stanu faktycznego sprawy. Zarząd Dróg Miejskich W. nałożył na pracownika skarżącego opłatę dodatkową za parkowanie pojazdu – w wysokości 50 zł. W ocenie skarżącego opłata ta została naliczona bezpodstawnie, w związku czym – po wyczerpaniu procedury reklamacyjnej – wniósł odwołanie, którego komisja odwoławcza nie uwzględniła. Następnie skarżący wniósł skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Postanowieniem z sierpnia 2013 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. ją odrzucił. Od powyższego postanowienia skarżący wniósł sporządzone i podpisane przez siebie zażalenie, które sąd potraktował jako skargę kasacyjną. Została ona odrzucona przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. postanowieniem z kwietnia 2014 r. Skarżący wniósł zażalenie na to postanowienie, które Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. odrzucił postanowieniem z sierpnia 2014 r.

Według skarżącego przewidziany w art. 175 § 1 p.p.s.a. wymóg sporządzenia skargi kasacyjnej przez adwokata lub radcę prawnego oraz przewidziany w art. 194 § 4 p.p.s.a. wymóg sporządzenia zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej przez adwokata lub radcę prawnego są niezgodne z art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 77 ust. 1 oraz art. 2 Konstytucji. Skarżący uważa, że na gruncie zakwestionowanych przepisów p.p.s.a. „przymus adwo-

kacko-radcowski” wywodzony jest z nieprecyzyjnego zwrotu „powinien być”. Zdaniem skarżącego wadliwie i niezgodnie z przepisami Konstytucji skonstruowany model postępowania administracyjnego miał bezpośredni wpływ na naruszenie jego prawa do sądu.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 29 kwietnia 2015 r. skarżący został wezwany od uzupełnienia braków formalnych skargi przez: po pierwsze, podanie daty złożenia przez skarżącego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia rozpatrywanej skargi konstytucyjnej oraz oznaczenie sądu, do którego ten wniosek został przez skarżącego złożony; po drugie, doręczenie odpisu i czterech kopii postanowienia Sądu Rejonowego w T. z listopada 2014 r. o ustanowieniu dla skarżącego pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia rozpatrywanej skargi konstytucyjnej; po trzecie, wskazanie ostatecznego orzeczenia, z którym skarżący wiąże naruszenie swoich wolności lub praw konstytucyjnych; po czwarte, wykazanie, że kwestionowane przez skarżącego przepisy były podstawą tego orzeczenia i wyjaśnienie, w jaki sposób przepisy te naruszyły wskazane w skardze wolności i prawa konstytucyjne skarżącego.

W piśmie z 18 maja 2015 r. pełnomocnik skarżącego odniósł się do zarządzenia sędziego Trybunału. Poinformował, że wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia rozpatrywanej skargi konstytucyjnej został przez skarżącego wysłany do Sądu Rejonowego w T. we wrześniu 2014 r. Pełnomocnik nie załączył postanowienia Sądu Rejonowego w T. z listopada 2014 r. o ustanowieniu dla skarżącego pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej. Podał, że znajduje się ono w aktach sprawy. Jako ostateczne orzeczenie, z którym skarżący wiąże naruszenie swoich praw i wolności konstytucyjnych, wskazał postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z sierpnia 2014 r. Pełnomocnik skarżącego stwierdził, że zakwestionowane przepisy były podstawą wydania tego postanowienia. Argumenty uzasadniające powyższe zawarte są, jak wskazał pełnomocnik, w skardze konstytucyjnej, a także wynikają z treści samego postanowienia. W zakresie sposobu naruszenia wskazanych w skardze wolności i praw konstytucyjnych przez zaskarżone przepisy pełnomocnik również odesłał do treści skargi konstytucyjnej.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 138 w zw. z art. 139 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1064; dalej: ustawa o TK z 2015 r.) z dniem 30 sierpnia 2015 r. utraciła moc ustawa z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK). Zgodnie z art. 134 pkt 1 ustawy o TK z 2015 r. w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy w postępowaniu przed Trybunałem w zakresie dotyczącym wstępnego rozpoznania stosuje się przepisy dotychczasowe, tzn. przepisy ustawy o TK. Rozpatrywana skarga konstytucyjna została wniesiona przed dniem wejścia w życie ustawy o TK z 2015 r., dlatego do jej wstępnej kontroli zastosowanie mają przepisy ustawy o TK.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 w zw. z art. 49 ustawy o TK skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Wstępne rozpoznanie skargi konstytucyjnej służy wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Skarga konstytucyjna jest bowiem szczególnym środkiem ochrony wolności lub praw. Musi ona spełniać wiele przesłanek warunkujących jej dopuszczalność, które zostały uregulowane w art. 79 ust. 1 Konstytucji i doprecyzowane w art. 46-48 ustawy o TK. Skarga konstytucyjna jest więc dopuszczalna tylko wtedy, gdy są spełnione łącznie następujące przesłanki. Po pierwsze, zaskarżony przepis jest podstawą prawną ostatecznego orzeczenia wydanego przez sąd lub organ administracji publicznej w indywidualnej sprawie skarżącego. Po drugie, skarżący uprawdopodobnił naruszenie swoich konstytucyjnych wolności lub praw wskazanych w skardze. Po trzecie,

źródłem naruszenia jest normatywna treść kwestionowanych przepisów, a sposób naruszenia został określony przez samego skarżącego w uzasadnieniu wnoszonej skargi. Gdy skarga nie spełnia warunków formalnych, a także gdy jest oczywiście bezzasadna, gdy jej braki nie zostały uzupełnione w określonym terminie lub gdy występują przesłanki, o których mowa w art. 39 ust. 1 pkt 1 lub 3 ustawy o TK, Trybunał Konstytucyjny wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu.

Zdaniem Trybunału w analizowanym przypadku przesłanki dopuszczalności skargi nie zostały spełnione.

Skarżący nie wykonał zarządzenia sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 29 kwietnia 2015 r., którym został wezwany do uzupełnienia braków formalnych skargi. Po pierwsze, skarżący nie załączył postanowienia Sądu Rejonowego w Tychach o ustanowieniu dla niego pełnomocnika z urzędu do sporządzenia rozpatrywanej skargi. Trybunał przypomina, że postanowienie takie jest konieczne do stwierdzenia, czy pełnomocnik jest upoważniony do wniesienia skargi konstytucyjnej i reprezentowania skarżącego przed Trybunałem Konstytucyjnym. W przypadku pełnomocnika z wyboru do wykazania umocowania konieczne jest załączenie pełnomocnictwa szczególnego, a w przypadku pełnomocnika z urzędu odpowiednio postanowienia sądu o ustanowieniu dla skarżącego pełnomocnika z urzędu i pisma właściwego organu samorządu zawodowego wyznaczającego konkretnego adwokata lub radcę prawnego pełnomocnikiem z urzędu. Samo pismo okręgowej rady adwokackiej, na które powołał się skarżący, nie jest wystarczające, ponieważ nie określa wprost sprawy, do której pełnomocnik został ustanowiony. Po drugie, pełnomocnik skarżącego nie uzupełnił braków formalnych skargi w zakresie wykazania, że oba kwestionowane w skardze przepisy były podstawą postanowienia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z sierpnia 2014 r. i określenia sposobu naruszenia przez te przepisy wolności lub praw konstytucyjnych skarżącego.

Nieuzupełnienie braków formalnych skargi konstytucyjnej przesądza o odmowie nadania skardze dalszego biegu – zgodnie z art. 49 w zw. z art. 36 ust. 3 ustawy o TK.

Niezależnie od powyższego Trybunał stwierdza, że art. 175 § 1 p.p.s.a. nie był podstawą – w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji w zw. z art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK – postanowienia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z 25 sierpnia 2014 r. o odrzuceniu zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Postanowienie to zostało wydane na podstawie art. 194 § 4 p.p.s.a., zgodnie z którym zażalenie, którego przedmiotem jest odrzucenie skargi kasacyjnej, powinno być sporządzone przez adwokata lub radcę prawnego. Z kolei art. 175 § 1 p.p.s.a., który wprowadza taki wymóg w odniesieniu do skargi kasacyjnej, był podstawą wydania postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. w dniu kwietnia 2014 r.

Ponadto, Trybunał przypomina, że z art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK wynika obowiązek wskazania przez skarżącego, jakie konstytucyjne wolności lub prawa, i w jaki sposób – jego zdaniem – zostały naruszone przez zakwestionowane unormowanie. Powinna temu towarzyszyć szczegółowa i precyzyjna argumentacja uprawdopodobniająca stawiane zarzuty. W niniejszej sprawie obowiązek ten nie został przez skarżącego spełniony. Ani w skardze konstytucyjnej, ani w piśmie będącym odpowiedzią na zarządzenie sędziego TK wzywające do usunięcia braków formalnych skargi, nie sformułowano argumentów, które uprawdopodobniłyby zarzut niekonstytucyjności. Z powyższego obowiązku nie może zwolnić skarżącego, działający z własnej inicjatywy, Trybunał Konstytucyjny, który – zgodnie z art. 66 ustawy o TK – jest związany granicami skargi konstytucyjnej. Niedopuszczalne jest samodzielne precyzowanie przez Trybunał, a tym bardziej uzasadnianie, jedynie ogólnikowo sformułowanych zarzutów niekonstytucyjności zaskarżonych przepisów.

Na marginesie Trybunał zauważa, że wymóg sporządzenia skargi kasacyjnej przez profesjonalnego pełnomocnika, posiadającego w założeniu wysokie, ustawowo określone kwalifikacje zawodowe, stanowi gwarancję, że uprawniony nie utraci prawa do jej merytorycznego rozpatrzenia jedynie wskutek braku doświadczenia i specjalistycznej wiedzy. Obowiązek sporządzenia skargi kasacyjnej przez profesjonalnego pełnomocnika służyć ma zatem właśnie ochronie praw podmiotu występującego z tym środkiem zaskarżenia, a nie prawa te ograniczać (zob. postanowienie TK z 5 listopada 2012 r., Ts 334/11, OTK ZU nr 1/B/2013, poz. 101).

Biorąc powyższe pod uwagę, Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze dalszego biegu.